

Barnbokslut 2008

Trelleborgs kommun

Den 20 november 2009 är det tjugo år sedan konventionen om barnens rättigheter antogs av Förenta Nationerna, FN. Den andra september 1990 trädde konventionen i kraft i Sverige, och det är regeringen som ansvarar för att den genomförs i samhället.

Att förverkliga konventionen är en stor utmaning och ett viktigt arbete, ibland svårt och långt ifrån självklart. Kanske är det därför alltför många barn inte känner till att de ha egna rättigheter?

Under hösten 2008 tillträdde Fredrik Malmberg tjänsten som Barnombudsman, BO. Hans uppfattning är att arbetet med att implementera Barnkonventionen går alldeles för långsamt.

Barnbokslutet för 2008 visar vad som gjorts för barnen i vår kommun, men det saknas konsekvensanalyser i de fall när olika intresseområden vägs mot varandra och barnperspektivet har fått ge vika.

Det är viktigt att visa barnen respekt. Barn är inte en homogen grupp, utan individer med många olika åsikter och synpunkter. Regeringen Barnrättspolitik talar om vikten av att politiska beslut ska genomsyras av barnperspektivet. Det krävs redan idag, men arbetet behöver fördjupas.

Att barn tidigt lär sig delaktighet, respekt för andras åsikter och förståelse för demokratis arbetsätt är också mycket viktigt. Vår attityd till barn är det yttersta beviset på vårt genuina engagemang för ett bättre och mänskligare samhälle.

Att ha barnperspektiv och att inhämta barns perspektiv innan beslut fattas, är ett sätt att tänka som tar lite extra tid, men inte behöver medföra extra kostnader. Väl värt att tänka på i ekonomiskt kärva tider!

Trelleborg i maj 2009

Lizian Kyréus

Samordnare för arbetet med Barnkonventionen i Trelleborgs kommun

Vård- och omsorgsnämnden

Barns bästa står i fokus i det dagliga arbetet inom vård- och omsorgsverksamheten. Barnens synpunkter och inställning är viktiga inslag i allt arbete och de beslut som barn är berörd av. Principen barnens bästa är förankrad i all lagstiftning som rör barn och kommer även till uttryck i socialtjänstlagen och handikapplagstiftningen.

Arbetet inom Socialförvaltningens vård- och omsorgsverksamhet är till viss del inriktat på barn. Detta sker både i form av individuella kontakter men även som strukturerade insatser och gruppverksamheter. Arbetet med att utveckla metoder med barnens bästa i fokus, fortskrider.

Samverkan inom förvaltningen och med skolan och Region Skåne är en förutsättning för att nämnden ska kunna leva upp till principen om barnens bästa.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Barnens synpunkter och inställning är viktiga inslag i allt arbete och alla beslut som barn är berörda av. Principen barnens bästa är förankrad i alla lagstiftningar som rör barn och kommer även till uttryck i Socialtjänstlagens 1 kap 2 § - "När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnens bästa kräver". Dessa mål svarar mot innehållet i artikel tre i FN:s barnkonvention.

I sina inriktningsmål anger IFO-nämnden "vid åtgärder som rör barn ska omtanke om barnets bästa alltid stå i förgrunden": verksamheten arbetar kontinuerligt med att utveckla detta övergripande mål.

Under 2008 har detta skett bland annat inom följande områden:

- Gruppverksamheter. IFO har bedrivit gruppverksamhet för barn. Målet med dessa är att ge barnen möjlighet att ge uttryck för sina känslor och upplevelser samt tillfälle för bearbetning. Ett exempel på genomförd gruppverksamhet är CAP-grupper, riktade till barn med föräldrar med missbruks- och/ eller psykiatrisk problematik.
- Barn placerade i familjehem/institution. Enligt artikel 6 i Barnkonventionen ska varje barn ha rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikeln handlar bland annat om barns psykiska och sociala utveckling. Socialtjänsten arbetar alltid främst för att barn ska ges möjlighet att växa upp med sina föräldrar men ibland krävs att barn placeras utanför hemmet för att deras rätt till skydd ska kunna garanteras.
- Samverkan. För att barns bästa ska stå i fokus krävs samverkan. Under 2008 har verksamheten haft som mål att utveckla långsiktiga relationer med andra samhällsorgan. Bland annat har socialtjänsten tillsammans med skolan, ungdomsenheten och polisen arbetat med en modell för att förhindra och minimera ungdomars brottslighet, drogbruk och annat riskbeteende. Arbetet har presenterats i kommunens trygghetsråd som ställde sig positiva till modellen. Ett annat exempel på samverksansprojekt so påbörjats under 2008 är SUF-gruppen, "Samverkan kring barn och deras föräldrar där någon förälder har diagnosen utvecklingstörning." SUF-gruppens arbete består av samverkan mellan kommunerna Vellinge, Svedala och Trelleborg. Representerade i SUF-gruppen är bland annat socialtjänsten, BVC, MVC, särskolan, Barn- och Vuxenhabiliteringen. Socialtjänsten har även inventerat behovet av samverkan med barnpsykiatrin. Samverkan är inriktad på individuella ärenden, gemensamma utbildningar och gruppverksamhet.

Arbetet inom nämnden är till mycket stor del inriktat på barn, både i individuella kontakter och i gruppverksamheter. Metoder för att betona barnets bästa kommer även fortsättningsvis prioriteras inom nämndens verksamhet.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden ska i sin verksamhet prioritera barn och ungdomar. En del verksamheter riktar sig direkt till dessa grupper, medan andra indirekt kommer barn och ungdomar till godo. Detta sker främst i form av bidrag till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet och genom att tillhandahålla lokaler för idrottsändamål.

Under 2008 arrangerades en lång rad aktiviteter. Under sportlovsveckan i februari anordnas Kul-i-fem tillsammans med föreningslivet. Skollovslediga erbjöds ett flertal aktiviteter. Hilding show framträdde för de yngsta. Buss ar hämtade och lämnade eleverna från ytterområdena.

Under sport och höstlov hade Badhuset och Ishallen utökat öppethållande. På Badhuset finns också möjlighet att arrangera barnkalas.

Barnens vasalopp anordnades för förskolebarn i februari på Stortorget.

Sommarsimskola genomfördes i tre veckor på Badhuset för nybörjare, från och med sju år. Busstransporter arrangerades för elever från ytterområdena.

Funcamp arrangerade dagläger med olika aktiviteter på Östervångsstadion i juli månad för barn i åldrarna mellan sju och tolv år.

Kulturnämnden

Kulturnämndens samlade verksamheter vänder sig i mycket stor utsträckning till barn och ungdomar. Därför anpassas all verksamhet så att den ska bli så bra som möjligt för Trelleborgs unga invånare.

På biblioteket bedrivs en omfattande barnverksamhet med två barnbibliotekarier och samverkan med kommunens skolbibliotek. Barnverksamheten omfattar bland annat sexårsbesök, regelbundna bokprat för skolklasser, femårsparad, föräldramöten och undervisning av förskolornas bokombud. Alla landsbygdsskolor får biblioteksservice via bokbussen.

Trelleborgs museer med Axel Ebbes konsthall och Trelleborgs driver museiklubbar och guidade elevbesök. Två museipedagoger finns anställda i verksamheten. Museet har haft 5 893 guidade elevbesök, Axel Ebbes konsthall 891. Den omfattande pedagogiska verksamheten riktar sig även till elever från Skurup, Vellinge och Svedala. Också på Trelleborgs bedrivs en omfattande pedagogisk verksamhet. Därtill kommer olika arrangemang och projekt som vänder sig till de yngre besökarna.

Musik och dansskolan förvandlades till Kulturskolan under 2008 när utbudet breddades att omfatta också teater och film. Nya ämnen tillkommer ständigt på skolan, lyhördheten mot de ungas önskemål är stor. Undervisningen i Kulturskolan är omfattande. Under året gjordes 156 framträdanden, fördelade på 72 skolkonserter och 84 andra konserter.

I Parken pågår ständiga aktiviteter riktade till barn och unga, vid många tillfällen också med unga aktörer.

Professionellt barn och ungdomsteater visades för cirka 1 600 barn. I likhet med tidigare år genomfördes UKM med stor framgång. Här får ungdomar en möjlighet att visa upp sina kulturyttringar i form av musik, dans, foto, konst med mera. Tillsammans med fritidsgårdarna arrangerades under året konserter är lokala bandfick möjlighet att stå på scen inför publik.

Inom Kulturförvaltningen finns en person anställd med särskilt ansvar för barn och ungdomskulturfrågor.

Via föreningsbidrag och samarbete med bland annat studieförbund och andra aktörer genomfördes under året. en mängd olika kulturprojekt, speciellt riktade till barn och ungdomar.

Skolnämnden

Skolnämnden har till huvuduppgift att svara för barn och ungdomars lärande från förskolan upp genom hela grundskolan och ska då naturligt beakta barnperspektivet och därmed ha barnens bästa i fokus. Detta kommer inte minst till uttryck i den skolplan som kommunfullmäktige antog 25 februari 2008 på förslag från skolnämnden. I denna finns en övergripande vision och ett antal konkreta mål angivna. Syftet är att ge alla barn/elever bästa möjliga inlärningssituation och förmågan att lyckas utifrån sina behov och förutsättningar. Verksamheten ska ha en sådan inriktning att värdegrunden sätts i fokus för att stärka demokratin i skola och samhälle. På så sätt ska mobbing, sexuella trakasserier, våld, främlingsfientlighet och andra uttryck för bristande respekt för människors lika värde förebyggas. Detta kommer också till uttryck i skollagens inledande paragrafer och i FN:s barnkonvention.

Ett arbete med att utforma en ny ledningsorganisation, som träder i kraft den 1 januari 2009, präglade skolnämnden och skolförvaltningens arbete under året. Olika förändringar i omvärlden har medfört ett behov av att genomföra en översyn av organisationen. Utgångspunkter för översynen har varit att nå en högre måluppfyllelse hos eleverna genom att bl.a. underlätta rektorernas möjligheter att leda den pedagogiska verksamheten ur ett helhetsperspektiv. Ledningens viktigaste uppgift är därför att uppmuntra, stödja och underlätta för medarbetarna att ha fokus på sitt huvuduppdrag, nämligen att arbeta med barns och elevers lärande. Uppföljning av barns och elevers delaktighet och inflytande redovisas varje år i en kvalitetsredovisning.

Skolnämnden har i sina yttranden över olika planärenden under året beaktat barnperspektivet och påpekat vikten av behovet av att förskola och skola beaktas genom hela planprocessen och att trafiksäkerhetsaspekterna beaktas vid all planering av infrastruktur, bostäder och annat i anslutning till förskolor och skolor.

Skolnämnden har initierat två större lokalutredningar, en skolutredning och en förskoleutredning. Dessa behandlades under året och är viktiga analys- och planeringsunderlag. Arbetet utifrån dessa utredningar liksom kommunens övergripande planarbete i övrigt, har stor betydelse för nämndens planering. det för direkta konsekvenser för barn och ungdomars miljö ur inlärningsaspekt, social aspekt och hälsoaspekt.

Sedan ett antal år tillbaka har kallelser och föredragningslistor till skolnämndens sammanträden skickats till rektorerna som vidarebefordrar dessa till skolornas elevråd. Syftet är att låta elevråden få reda på vilka ärenden som är aktuella och kunna få möjlighet att ställa frågor och få information om dessa genom att kontakta nämndens sekreterare. Under 2008 framkom dock inga frågor från elevrådets sida.

Kommunens barn och ungdomsberedning sände under året ut ett förslag till bl.a. skolnämnden om att utse så kallade referensklasser i de olika årskurserna. Kommunens förvaltningar ska då kunna vända sig till dessa

klasser med frågor som berör barn och ungdom i syfte att öka möjligheter att få barnperspektiv innan beslut fattas. Skolnämnden behandlade förslaget i oktober och har uppdragit åt förvaltningen att lämna en uppföljande rapport till nämnden om vilka referensklasser som valts ut, samt i övrigt om utvecklingen och utfallet av verksamheten. I lokala skolfrågor ska dock elevråden i första hand vända sig till respektive rektor, som avgör hur frågorna hanteras vidare. Barnens åsikter kommer fram bland annat genom mentorssamtalen som hålls var fjortonde dag. Barnens och elevernas synpunkter beaktas naturligt på olika sätt i den dagliga verksamheten. Eleverna är också delaktiga i arbetsmiljöarbetet ute i verksamheten. I de lokala skyddskommittéerna representeras eleverna av elevskyddsombud, som görs delaktiga i arbetsmiljöarbetet i skyddskommittéerna och på skolorna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beslut som tas i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ha barn och ungdomars bästa i fokus, oavsett om de är under eller över 18 år. Eftersom många som studerar inom gymnasie- och vuxenutbildningen är över 18 år finns även andra former av elevdemokrati.

De studerande involveras i en mängd ärenden som inte nödvändigtvis är ärenden som beslutas i nämnden. I det pedagogiska förändringsarbetet som pågår inom gymnasie- och vuxenutbildningen ges studerande möjlighet att yttra sig, bland annat genom elevråden som delges föredragningslistan till nämndens sammanträde. Synpunkter från elever fångas därtill upp i de sammanhang behov finns, som till exempel genom elevernas aktiva deltagande i de lokala skyddskommittéerna och i skolkonferenserna.

Generellt gäller för alla studerande att frågor som handlar om elevdemokrati och delaktighet i skolfrågor tas upp med rektor, som får avgöra hur frågorna hanteras vidare. Viktigt är att understryka att elevernas delaktighet är ett område som är prioriterat, med Barnchecklistan som en del, och även klar uttalat genom gymnasiets vision och mål där eleven står i fokus.

Studeranderepresentanter är välkomna att närvara vid nämndsmöten. Tyvärr har intresset från elevernas sida inte varit så stort som önskat från nämndens sida.

Andra former av elevengagemang i frågor som rör eleverna mer specifikt och direkt har diskuterats under året, bland annat i den centrala skyddskommittén.

Ungdomsberedningen får alltid ta del av nämndens handlingar och under året har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutat på frivillig basis inrätta referensklasser för att ytterligare bredda de studerandes inflytande. Två ärenden som initierats av nämnden under 2008 och in i 2009 bevakas speciellt av denna representation i inflytande. Det gäller utredningarna Sms mot skolk och Inrättande av Surfzoner som avgörs under första kvartalet.

Räddningsnämnden

Räddningstjänstens metod för att förverkliga intentionerna i Barnkonventionen bygger på påverkan i ett tidigt skede av de beslut som fattas i Räddningsnämnden. Det är i beredningsutskottet inför nämndssammanträdena som barns rättigheter ska tas tillvara. Om det där framkommer att beslutet påverkar barn och unga finns möjlighet att lyfta detta till nämnden. För att underlätta för beredningsutskottet arbetar man efter en modell där utsedd tjänsteman har möjlighet att gå genom ärendena i förväg. Detta ger möjlighet att i tidigt skede ta till vara barns rättigheter. Beredningsutskottet har en stående punkt på dagordningen där ärenden och åtgärder som påverkar barn och barns rättigheter, värderas enligt Barnchecklistan. Räddningstjänsten medverkar också i många arbetsgrupper och forum där barns och unga säkerhet påverkas direkt eller indirekt.

Ett konkret exempel hur räddningstjänsten arbetar är de första hjälpen kurser som arrangeras för kommunens femåringar. Förebilden till projektet finns i Köpenhamn där danska Falcks utbildat 30 000 förskolebarn med gott resultat. Besöket på räddningstjänsten tar en timma. Halva tiden ägnas åt en lektion där barnen utifrån en bok får gå genom Bamses agerande vid en olycka. Barnen får ta boken med sig för att sedan arbeta vidare i denna på egen hand.

Räddningstjänsten har under året deltagit vid olika informationstillfällen där allmänheten fått tillfälle att titta på utrustning och fordon. Fotbollsläger för unga, Fagerängens dag samt "Glöm inte ljusen"-kampanjen i juletid, är exempel på detta

Under året har ett antal anlagda bränder inträffat på skolor i kommunen. I samband med dessa har Räddningstjänsten varit ute och besökt några av skolorna och informerat om de risker som bränderna innebär och vilka konsekvenser en brand kan få.

Fastighetsnämnden

Barnchecklistan har tillämpats vid åtta olika ärenden under 2008 enligt nedanstående:

- Uddens förskola. Färdigställande av en ny förskola omfattande tre avdelningar och ett storkök på Stavstensudde. Verksamheten har medverkat under hela projektet och haft stort inflytande på den slutliga utformningen. Bland annat har förskolan utrustats med utesovplatser och kreativ utemiljö.
- Modeshögs förskola. Under året byggdes delar av Modeshögs skola om till förskola. Projektet omfattade anpassning av befintliga lokaler till totalt fyra avdelningar förskola och har utförts i nära samarbete med verksamheten. Omfattande förändringar har gjorts av markområdet kring skolan för att skapa en trivsamt utemiljö.
- Förskolepaviljonger Skegrie. Under vintern/våren installerades två avdelningar förskola i paviljonger. Arbetet har omfattat nyanläggning av utemiljö, parkering, förråd med mera. Inredningen i paviljongerna har skett helt av verksamheten med barnens bästa för ögonen. Också planeringen och utförandet av utemiljön har skett i nära samverkan med användarna. I den utvecklande utemiljön finns bland annat lekskulpturer.
- Förskolepaviljonger Anderslöv. Två avdelningar förskola flyttade under vintern/våren in i paviljonger. I arbetet ingick även utemiljö, förråd med mera. Såväl inne- som utemiljö har utformats i nära samarbete med användarna.
- Ny förskola i Skegrie. Projektering för en ny förskola med sex avdelningar genomfördes under året. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med verksamheten och stor vikt har lagts vid att skapa tilltalande och kreativa ytor för barnen, såväl inom som utomhus.

- Liljeborgsskolan. Projektering för en omfattande renovering, om och tillbyggnad av Liljeborgsskolan har skett under året. Arbetena syftar främst till att skapa plats för ett ökat elevantal men också att ge en mer pedagogisk skolmiljö. Utemiljön har ägnats speciellt stor omsorg eftersom inga större insatser gjorts här sedan skolan byggdes på 1950-talet. Eleverna har aktivt medverkat med förslag och önskemål som sedan i möjligaste mån arbetats in i projektet.
- Liljeborgsskolan, projektering för en ny sporthall inom Liljeborgsskolans område har utförts under året. Sporthallen ska uppföras under 2009 och användas både under och efter skoltid. Också här har elever medverkat aktivt med förslag och önskemål. En kombiplan med konstgräs för utomhusaktiviteter är en direkt följd av dessa förslag.
- Ljunggrenska skolan. Projektering har skett för en tillbyggnad på cirka 400 kvm som ska vara färdig till höstterminen 2009. Tillbyggnaden sker för att ge plats åt ett ökat elevantal och för att skapa en mer pedagogisk utemiljö. Också åtgärder för att förbättra akustiken i matsalen kommer att utföras.

Tekniska nämnden

En stor del av den verksamhet som tekniska förvaltningen bedriver berör samtliga invånare i kommunen, och därigenom även barnen. Den tekniska verksamheten är till stora delar en grundläggande förutsättning för annan kommunal verksamhet som direkt berör barn, exempelvis inom skola och socialförvaltning.

Miljöarbete bedrivs inom alla grenar av verksamheten, vilket har stor betydelse för barnen och vår framtid. Inom VA-verksamheten pågår processen med skyddsområden för våra vattentäkter. Landsbygdsprojekten genomförs i planerad omfattning och beslut har fattats om att erbjuda delar av landsbygden anslutning via kommunal anläggning. Inom energiverksamheten har en fjärrvärmeutredning genomförts för hela kommunen vilket lägger grunden till en mer miljövänlig uppvärmning. Under året har investeringar avslutats i renhållningens återvinningscentraler i Anderslöv och Smygehamn. Bland gatuprojekten märks trafiksäkerhetsarbetet inom bl.a. MÖTs och frågan om 30 km/tim i närheten av skolor. Parkverksamheten arbetar kontinuerligt med förbättring av skolgårdar och lekplatser. Under året har ett flertal lekplatser förbättrats och nya har kommit till. Inte minst inom exploateringsområdena skapas nya miljöer för barn medan vissa lekplatser läggs ner.

Tekniska nämnden har beslutat särskilt om bland annat lekplatserna vid Kyrkogatan i Anderslöv och en lekplats i Klagstorp. Viktiga argument för dessa investeringar har varit att lekplatserna har föråldrade lekredskap och därmed bristande säkerhet. Målsättningen är att förbättra standarden och förhöja lekvärdet samt förbättra miljön i området.

Tekniska nämnden har också tagit initiativ till och uppfört en lekplats anpassad för funktionshindrade på Barnängen/Solsidan i centrala Trelleborg. I sitt beslut framhöll nämnden vikten av att alla barn har rätt till lek. För att barn och ungdomar med funktionshinder ska få en bra fritid måste samhället vara tillgängligt. FN:s barnkonvention talar om barnens speciella rättigheter, däribland rätten till lek. I Trelleborgs kommun fanns tidigare ingen lekplats anpassad för barn och ungdomar med funktionshinder. Ambitionen med Barnängens lekplats och park är att erbjuda en tillgänglig och anpassad park och lekyta för funktionshindrade. Lekplatsen är planerad för barn och ungdomar som har svårt att röra sig eller ser dåligt. Det är också lätt att parkera i närheten.

Miljönämnden

Miljöförvaltningen och miljönämnden har under året arbetat med ett antal projekt som innebär att barnens situation förbättras omedelbart eller på sikt. I miljönämndens målstyrning och verksamhetsplan 2008 framgår att mycket av miljöförvaltningens arbete berör barn och ungdomar. Tre rapporter finns på kommunens hemsida www.trelleborg.se - Tillsyn av rökerier, marknadsrapport Palmfestivalen och Luftkvaliteten i Trelleborg.

Miljöförvaltningen handlägger årligen ärenden med anledning av klagomål på fukt i bostäder, mögel, värme, kyla, drag, buller, vedeldning och djurhållning samt ett stort antal bostadsärenden med råd eller krav på åtgärder. Ett stort antal anmälningar om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har behandlats, bland annat Backens förskolepaviljong i Anderslöv, Uddens förskola, Söderslättsgymnasiet, Klagstorps förskola, Prästkragens förskola och House of Pain Tattoo.

Miljöförvaltningen har i tillsyn och tillsammans med Agenda 21 fortsatt sitt arbete med kretsloppsprojekt på bastionskolan för att bland annat förbättra de olika utbildningsprogrammets avfallshantering. Ett miljöhus med sopsortering invigdes under året, liksom en reningsanläggning vid måleriundervisningen. Gymnasiet har antaget ett egenkontrollprogram för hela skolan, medan Bastionsskolan fortsätter arbeta med Grön flagg och rökfri skola.

Förvaltningen arbetar också med olika aktiviteter som har med folkhälsan att göra, bland annat har man deltagit i tobaksfria veckan och arbetar inom Trelleborgs nätverk för tobaksfritt. Man arbetar också i Allergiprojekt i skolor och förskolor, allergigrund har utförts i ett antal skolor och förskolor.

Kommunstyrelsen

Många av de ärenden som behandlas i kommunstyrelsen har sin upprinnelse i andra nämnder och barnperspektivet har tagits i beaktande vid beredningen där. Barnchecklistan följer med ärendet hela vägen till kommunstyrelsen och i förekommande fall till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har utsett Lizian Kyréus att vara ansvarig för att Barnkonventionen följs i Trelleborg.

Ungdomsberedning och ungdomsråd

Som utskott till kommunstyrelsen finns Barn- och ungdomsberedningen med Ungdomsrådet. Beredningen består utav valda politiker vars roll är att vara mentorer till ungdomsrådet. Ungdomsrådet utgörs av elever från kommunens skolor och fritidsgårdar. Idag består rådet av ett tjugofemtal ungdomar i åldrarna 13-19 år.

Beredningen och rådet träffas regelbundet för att diskutera och ta ställning till aktuella kommunala frågor som remitterats från förvaltningarna. Beredningen har under året konkretiserat ungdomsrådets uppdrag samt framlagt förslag till de båda skolförvaltningarna om referensklasser.

Ungdomsrådet har bildat en egen styrelse för att kunna arbeta mer självständigt. Vidare har man under året haft besök av kommunalrådet samt ett flertal förvaltningschefer och besökt ett antal kommunala verksamheter. Studiebesök har även gjorts hos Ungdomsfullmäktige och Ungdomens hus i Ystad.

Ungdomsenheten

Ungdomsenheten har utvecklat sin verksamhet under året. De mötesplatser som finns måste hela tiden förändras. Det är ställen där människors lika värde bejakas oavsett ålder, kön, bakgrund och kulturell eller etnisk tillhörighet. I Trelleborgs kommun är mötesplatser fritidsgårdar i Anderslöv och Smyge, Gasverket, Backafall familjecenter och Tjejloftet, mötesplatser där unga människor ges möjlighet att utvecklas i samspel med goda vuxna.

Gasverket har öppnat även för åldrarna 10-12 år kl. 15-18. Därefter får de äldre ungdomarna tillträde till "sin" ungdomsgård.

Backafalls ungdomsgård har ungefär samma ordning. De yngre kommer på eftermiddagen och de äldre från kl. 18.00.

Ungdomarna på Fagerängen har klivit fram och påverkat besluten på Fritidsgården Backafall som nu har öppet även lördagar. De har gjort att de känner större ansvar för sin egen gård, känner sig sedda och känner att de ingår i ett större sammanhang, viktigt för samhällets demokratiska utveckling.

Deras senaste önskan är att Fagerängens fritidsgård ska hålla öppet även på söndagar, vilket vore väldigt bra för de boende på Fagerängen.

Kommunstyrelsen beslutade än en gång om sommarjobb för ungdomar i Trelleborg under 2008. Bakom projektet stod Agenda 21 med ansvar för stränderna. Fastighetsavdelningen för skolgårdarna i samarbete med Ungdomsenheten. 90 ungdomar, 14-15-åringar och Ungdomsenhetens ungdomar fick möjligheten att känna på arbetslivet i tre veckor under sommaren. Det var olika företag i Trelleborg som ansett detta som en viktig åtgärd för ungdomar och har i flera år hjälpt oss sysselsätta dem på olika sätt. En del förvaltningar har också ställt upp.

De yngre fick sitt sommarjobb på skolgårdar, t ex städa och hålla ordning och en del av dem har städat kommunens stränder. Det är viktiga uppdrag som blivit väl genomförda av glada, nöjda sommarbetande ungdomar som just har smakat på arbetslivet och tjänat lite pengar.

Kommunstyrelsen beslutade också att alla fritidsgårdar skulle vara öppna hela sommaren. Genom administrativa förändringar lyckades man hålla öppet på olika tider på alla gårdar i hela kommunen. Det var ett bra beslut som ledde till en del nya besökare.

Folkhälsa

När det handlar om att förebygga barns och ungdomars användning av tobak, alkohol och narkotika har föräldrar en central roll. År 2008 skickades Trelleborgs folder *Stå emot*, för femte året i rad, till alla föräldrar som hade barn i årskurs 6. *Stå emot* syftar till att ge föräldrar fakta om alkohol och tonåringar samt att ge föräldrar konkreta tips på vad de kan göra i förebyggande syfte. Budskapet är att tonåringar som tillåts dricka eller blir bjudna hemma, dricker mer och berusar sig mer än de som inte får lov att dricka. Foldern delas även ut på föräldramöten.

På flera av kommunens grundskolor och på Söderslättsgymnasiet anordnades föräldramöten år 2008. Föräldrar fick möjlighet att diskutera frågor om tonårstid, tobak, alkohol och narkotika. Dessutom informerades de om resultatet av de lokala drogvaneundersökningar som skolelever med jämna mellanrum deltar i.

Att begränsa minderårigas tillgång till tobak och alkohol är en annan mycket viktig del av det förebyggande arbetet. Sedan 2005 har Trelleborgs kommun årligen gjort provinköp av tobak och folköl. Ungdomar som har fyllt 18 år (men som ser yngre ut) anlitas och försöker köpa tobak eller folköl utan legitimation. År 2008 kunde ungdomarna handla vid 60 procent av försöken. Samtliga säljställen fick i efterhand besked om att provinköp hade gjorts. Varje säljställe fick återkoppling på sitt resultat. Pressmeddelande om resultatet av provinköpet skickades till lokaltidningarna.

Inför "riskhelger" som skolavslutning, Palmfestivalen och lussevaka informeras lokalpressen om vilka alkohol- och drogförebyggande insatser som socialtjänsten, ungdomsenheten, polisen och nattvandrarerna gör. Syftet är dels att visa vad som görs, dels uppmana föräldrar att hålla extra koll och inte bjuda sina tonåringar på alkohol.

HSO – handikappförbundens samarbetsorgan

HSO Trelleborg består av representanter för de olika handikappföreningarna i Trelleborgs kommun. Det är Astma och allergiföreningen, Attention Trelleborg, Dyslexiföreningen FMLS, FUB, Föreningen för människor med utvecklingsstörning, IFS – intresseföreningen för schizofreni och andra psykiatriska sjukdomar, Psoriasisföreningen, Reumatikerföreningen och Synskadades förening.

Det gemensamma målet är att få vara med att göra Trelleborg mer tillgängligt för de funktionshindrade och därmed tillgängligt för alla i kommunen. HSO är en del av Trelleborgs kommunala handikappråd. HSO ska fungera som remissinstans för kommunens olika nämnder och styrelse. HSO vill verka för ett tillgänglighetsperspektiv ska finnas med från början i alla förslag och beslut som bereds och fattas.

Under året har tjänsten som handikappsekreterare utökats till en halvtidstjänst. HSO har under året fortsatt att peka på olika behov som bör tillgodoses. Bland annat gäller det att hörselslingor ska installeras i alla offentliga lokaler, anpassning av fler lekplatser, fler bostäder med särskilt stöd för ungdomar som önskar flytta hemifrån, fler möjligheter till meningsfull fritid och fler parkeringsplatser för handikappade.

HSO vill tillsammans med kommunens skapa ett vänligare och mer tillgängligt Trelleborg för alla – barn som vuxna, med eller utan funktionshinder.

**Sammanställning Ingrid Wall
Omslag Susanne Nilsson**

